

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Zagreb, 6. lipnja 2024.

PREDLAGATELJ: Ministarstvo kulture i medija

PREDMET: Prijedlog uredbe o osnivanju Državnog arhiva u Požegi

Na temelju članka 12. stavka 2. Zakona o ustanovama („Narodne novine“, br. 76/93., 29/97. - ispravak, 47/99. - ispravak, 35/08., 127/19. i 151/22.) i članka 37. stavka 1. Zakona o arhivskom gradivu i arhivima („Narodne novine“, br. 61/18., 98/19., 114/22. i 36/24.), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2024. donijela

UREDBU

o osnivanju Državnog arhiva u Požegi

Članak 1.

Ovom Uredbom osniva se javna ustanova Državni arhiv u Požegi (u daljnjem tekstu: Arhiv), kao podružni državni arhiv koji obavlja arhivsku službu na području Požeško-slavonske županije.

Članak 2.

- (1) Osnivač Arhiva je Republike Hrvatska, a osnivačka prava u njezino ime obavlja ministarstvo nadležno za kulturu.
- (2) Naziv Arhiva je: Državni arhiv u Požegi.
- (3) Sjedište Arhiva je u Požegi, Županijska ulica 13.

Članak 3.

Arhiv se ustrojava i obavlja arhivsku djelatnost na području Požeško-slavonske županije sukladno zakonu kojim se uređuje arhivska djelatnost i drugim propisima iz područja arhivske djelatnosti.

Članak 4.

- (1) Arhivom upravlja ravnatelj.
- (2) Ravnatelj vodi poslovanje, zastupa i odgovara za zakonitost rada Arhiva sukladno općem propisu o ustanovama.
- (3) Ravnatelja imenuje i razrješuje ministar nadležan na kulturu sukladno zakonu kojim se uređuje arhivska djelatnosti i općem propisu o ustanovama.
- (4) Arhiv ima tijela propisana zakonom kojim se uređuje arhivska djelatnost, a uvjeti i način njihova imenovanja, te djelokrug rada pobliže se uređuju Statutom Arhiva.

Članak 5.

Prostor za rad Arhiva, kao i potreban spremišni prostor za trajno obavljanje arhivske djelatnosti nalazi se u Požegi, Županijska ulica 13.

Članak 6.

(1) Sredstva za osnivanje i početak rada Arhiva osigurana su u državnom proračunu Republike Hrvatske za 2024. godinu, u iznosu od 141.589,00 eura, na razdjelu 055 Ministarstvo kulture i medija.

(2) Sredstva za redovan rad i opremu Arhiva osiguravaju se u državnom proračunu na razdjelu 055 Ministarstvo kulture i medija.

(3) Sredstva za obavljanje svoje djelatnosti Arhiv može pribaviti i iz vlastite djelatnosti, darovanjima, sponzorstvima i na drugi način u skladu sa zakonom kojim se uređuje arhivska djelatnost.

(4) Arhiv je obveznik primjene propisa koji uređuju područje proračunskog računovodstva i financijskog izvješćivanja u proračunskom računovodstvu.

Članak 7.

Arhiv odgovara za obveze cijelom svojom imovinom, a za obveze Arhiva solidarno i neograničeno odgovara Republika Hrvatska.

Članak 8.

Ravnatelj Arhiva ne može bez prethodne suglasnosti osnivača sklapati pravne poslove o stjecanju, otuđivanju ili opterećivanju nekretnina ili druge imovine čija je vrijednost veća od 30.000,00 eura.

Članak 9.

(1) Ravnatelj Arhiva donosi Statut.

(2) Statutom Arhiva uređuje se ustrojstvo i način rada, upravljanje, način odlučivanja i druga pitanja od značenja za obavljanje djelatnosti i poslovanje Arhiva, u skladu sa zakonom kojim se uređuju uvjeti i način obavljanja arhivske djelatnosti i drugim propisima iz područja arhivske djelatnosti.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 10.

(1) Do imenovanja ravnatelja, Arhiv vodi privremeni ravnatelj. Privremeni ravnatelj obaviti će pripreme za početak rada Arhiva, a posebno pribaviti potrebne dozvole za početak rada, te podnijeti prijavu za upis u sudski registar.

(2) Privremenog ravnatelja imenovat će ministar nadležan za kulturu u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ove Uredbe.

Članak 11.

(1) Ministarstvo kulture i medija će u roku od tri mjeseca od upisa javne ustanove u sudski registar raspisati natječaj za imenovanje ravnatelja Arhiva.

(2) Ravnatelj Arhiva je dužan donijeti Statut u roku od dva mjeseca od dana imenovanja.

Članak 12.

Arhiv će s Državnim arhivom u Slavonskom Brodu zaključiti sporazum o razgraničenju arhivskoga gradiva u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ove Uredbe, sukladno kojem će Državni arhiv u Slavonskom Brodu, u roku od dvije godine od dana sklopljenog sporazuma, predati Arhivu arhivsko gradivo koje se odnosi na područje njegove djelatnosti.

Članak 13.

Ova Uredba stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

KLASA:
URBROJ:

Zagreb,

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

OBRAZLOŽENJE

Odredbom članka 37. stavka 1. Zakona o arhivskom gradivu i arhivima („Narodne novine“, br. 61/18., 98/19., 114/22. i 36/24.), državne arhive osniva Republika Hrvatska, dok je odredbom članka 12. stavka 2. Zakona o ustanovama propisano da Republika Hrvatska ustanovu osniva zakonom ili uredbom te rješenjem ministarstva ako je to zakonom izrijekom propisano.

Javnu arhivsku službu u Republici Hrvatskoj obavljaju Hrvatski državni arhiv, kao središnji državni arhiv, područni državni arhivi i arhivi jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Područni državni arhivi nadležni su za dokumentarno i arhivsko gradivo nastalo radom stvaratelja dokumentarnog i arhivskog gradiva koji su djelovali ili djeluju na području jedne ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i čija je djelatnost važna ponajprije za to područje.

Mreža državnih arhiva nije u potpunosti usklađena s postojećim upravnim i teritorijalnim ustrojem. Osnivanjem područnih državnih arhiva u županijama u kojima ih još nema, za što postojeći arhivski sabirni centri izvan sjedišta arhiva daju dobru osnovu, unaprjeđuje se sustav zaštite arhivskog gradiva na području županije i, što je osobito važno, omogućuje se dostupnost i korištenje gradiva u sredini u kojoj je ono nastalo i u kojoj za njim postoji najveći interes. Mreža državnih arhiva ujedno se usklađuje s teritorijalnim ustrojem Republike Hrvatske čime se znatno pojednostavljuje obavljanje djelatnosti arhiva u vezi s gradivom koje se još uvijek nalazi kod stvaratelja i/ili posjednika gradiva.

Arhivski sabirni centar u Požegi, koji djeluje u sastavu Državnog arhiva u Slavanskom Brodu osnovan je 1959. godine. U razdoblju od 1961. do kraja 1966. godine djeluje kao samostalna ustanova pod nazivom Historijski arhiv u Požegi, da bi u prosincu 1966. godine rješenjem Skupštine općine Slavonska Požega ponovo bio pripojen tada Historijskom arhivu u Slavanskom Brodu.

Danas Arhivski sabirni centar u Požegi čuva gotovo 1.000 dužnih metara gradiva organiziranog u 363 arhivska fonda i zbirke, te obavlja nadzor nad gotovo 4.500 dužnih metara gradiva koje se čuva kod 275 stvaratelja i posjednika arhivskog gradiva koji djeluju na području Požeško-slavonske županije. Smješten je u zgradi koja je u vlasništvu Grada Požege, na adresi Županijska 13, u kojoj mu je na raspolaganju 472 m² od kojih se 335 m² koristi za arhivska spremišta, a preostalih 137 m² za uredske prostore i prostore namijenjene korisnicima.

Grad Požega je izradio projektno-tehničku dokumentaciju za rekonstrukciju sadašnje građevine i izgradnju nove građevine na adresi Požega, Županijska 13 te ishodio građevinsku dozvolu u skladu s glavnim projektom. Time su se stekli uvjeti za osiguravanje primjerenog prostora za zaštitu arhivskog gradiva i njegovo korištenje kao i organiziranje drugih programa namijenjenih javnosti. Nova zgrada arhiva ukupne površine od 1.699 m² izgradit će se na novoformiranoj građevnoj čestici i Grad Požega je voljan prenijeti vlasništvo nad zemljištem na novoosnovani Državni arhiv u Požegi. Požeško-slavonska županija je osigurala prostor za privremeni smještaj zaposlenika i arhivskog gradiva tijekom građevinskih radova na rekonstrukciji i izgradnji nove zgrade.

U Arhivskom sabirnom centru u Požegi trenutno su zaposlene četiri osobe od kojih dva arhivista, jedna arhivska tehničarka specijalist i jedna spremačica. Imajući u vidu stručne i administrativne poslove koje bi novoosnovani arhiv trebao obavljati, uz postojeće djelatnike, potrebno je zaposliti još tri djelatnika: arhivskog tehničara, administrativno-računovodstvenog djelatnika i ravnatelja. Njihovo zapošljavanje predviđa se provesti postupno pa sredstva za njihove plaće neće biti potrebno osigurati u punom iznosu odmah po osnivanju Arhiva, odnosno donošenja ove Uredbe. Sredstva za rad Arhivskog sabirnog centra u Požegi u 2024. godini sadržana su u okviru sredstava koja su ugovorom, u skladu s člankom 39. stavkom 1. Zakona o arhivskom gradivu i arhivima, na raspolaganju Državnom arhivu u Slavonskom Brodu.

Hrvatsko arhivsko vijeće, kao savjetodavno tijelo ministrice kulture i medija, je na svojoj sjednici održanoj 6. ožujka 2024. godine, sukladno članku 47. stavku 1. podstavku 5. dalo mišljenje da bi osnivanje Državnog arhiva u Požegi doprinijelo ukupnom razvoju arhivske djelatnosti i unaprijedilo sustav zaštite arhivskog gradiva, ali i znatno pojednostavilo niz praktičnih pitanja građana Požeško-slavonske županije u rješavanju zahtjeva za pribavljanjem podataka iz arhivskog gradiva.

Sredstva za osnivanje i početak rada Državnog arhiva u Požegi osigurana su u državnom proračunu na razdjelu 055 Ministarstvo kulture i medija.

Slijedom navedenoga, predlaže se da Vlada Republike Hrvatske donese Uredbu o osnivanju Državnog arhiva u Požegi.